

Forskrift om ordens- reglement for elever ved

NABS og NAUS

Fastsatt av
kommunedirektøren
(delegert)
30.08.21

Nord-Aurdal kommune

INNHALDSFORTEGNELSE - DETALJERT

1	Innledning	1
1.1	Hjemmel	1
1.2	Formål.....	1
1.3	Virkeområde	1
1.4	Den enkelte skoles ordensreglement.....	1
2	Regler og sanksjoner	2
2.1	Regler om orden og oppførsel/atferd	2
2.2	Fritak fra opplæringsplikten eller bruk av alternativ opplæringsarena	3
2.3	Tiltak ved brudd på ordensreglementet/sanksjoner.....	3
2.4	Politianmeldelse og straffbare forhold	8
2.5	Undersøkelse.....	8
2.6	Nødrett, nødverge og selvtakt	8
2.7	Erstatning	9
3	Saksbehandlingsregler ved sanksjoner	10
3.1	Eksempler på sanksjoner der enkeltvedtak skal benyttes	10
3.2	Trygt og godt skolemiljø	11
3.3	Saksbehandling ved avgjørelser/sanksjoner der det <i>ikke</i> fattes enkeltvedtak.....	11
4	Ikrafttredelse	12
5	Vedlegg	13
5.1	Skriftlig varsel om nedsatt karakter i orden og oppførsel.....	13
5.2	Skriftlig varsel om at skolen har søkt om politiets bistand	13

1 INNLEDNING

1.1 Hjemmel

Forskrift om ordensreglement, også kalt ordensreglementet, er gitt med hjemmel i *lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringsloven)* § 9A-10.

Videre er [Rundskriv Udir-8-2014](#) (sist endret 16.09.20) brukt som grunnlagsdokument ved utarbeidelse av ordensreglement.

Ordensreglementet gjelder for de kommunale skolene Nord-Aurdal barneskole (NABS) og Nord-Aurdal ungdomsskole (NAUS) og erstatter tidligere vedtatt forskrift om ordensreglement fra 07.06.2018. Reglementet fastsettes av kommunedirektøren (delegert fra kommunestyret).

1.2 Formål

Grunnskolen i Nord-Aurdal skal preges av konstruktivt og utviklende samarbeid mellom elever, foresatte og medarbeidere. Ordensreglementet skal bidra til å fremme helse, trygghet og trivsel, danning og læring, respekt og toleranse, samarbeid, forutsigbarhet og medansvar. Ordensreglementet skal bidra til et trygt og godt skolemiljø. Ordensreglementet skal også være et verktøy for kommunens skoler for å sikre størst mulig grad av forutsigbarhet og likebehandling for elevene ved skolene.

1.3 Virkeområde

Ordensreglementet gjelder for de kommunale skolene Nord-Aurdal barneskole (NABS) og Nord-Aurdal ungdomsskole (NAUS), og gjelder også for skolefritidsordningen. Ordensreglementet inneholder regler for både orden og oppførsel. Videre inneholder det regler for hvilke tiltak (sanksjoner) som skal brukes dersom noen bryter reglementet, og saksbehandlingsregler for hvordan slike saker skal behandles. Skolene har ansvar for elevene i undervisning, under arrangementer, på ekskursjoner og/eller der elevene er under skolens ledelse. Dette innebærer at ordensreglementet gjelder i alle typer undervisningslokaler, fellesrom og uteområder, samt når elevene har undervisning andre steder enn på skolens område. Dette kan for eksempel være i tilknytning til prosjekter, på leirskole, studieturer og lignende. Skolen har ikke tilsynsplikt når det gjelder skoleveien, men man går ut fra/forventer at elevene følger ordensreglementet også på skoleveien og skolebussen. Atferd som strider med ordensreglementet, kan føre til sanksjoner.

1.4 Den enkelte skoles ordensreglement

I tillegg til felles *forskrift om ordensreglement for skolene i Nord-Aurdal kommune*, kan den enkelte skole utarbeide et eget reglement for trivsel, orden og oppførsel. Dette reglementet skal sikre at spesielle forhold ved den enkelte skole kommer med. Den enkelte skoles ordensreglement skal særlig fokusere på rutiner og prosedyrer for å ivareta elevenes lærings- og skolemiljø. Alle rådsorgan på skolen skal delta i utarbeidelsen av eget ordensreglement. Ordensreglementet skal deretter vedtas i skolens samarbeidsutvalg. Ved eventuell uenighet, vil bestemmelsene i opplæringsloven og herværende kommunal forskrift ha forrang framfor skolens eget reglement. Sentralt regelverk og kommunal forskrift skal være utgangspunkt for skolens eget ordensreglement.

2 REGLER OG SANKSJONER

Skolen er en læringsarena og arbeidsplass for barn, unge og voksne. Alle har et ansvar for hvordan læringsmiljøet er og utvikles. Det er derfor viktig at både elever, foresatte og medarbeidere jobber for å skape et godt arbeids- og læringsmiljø på den enkelte skole. Elevene skal følge vanlige regler i samfunnet og vise god folkeskikk/ forventet atferd. Som elev har en derfor både rettigheter og plikter som skal følges.

2.1 Regler om orden og oppførsel/atferd

Grunnskolen i Nord-Aurdal har som mål at alle elever i skolene i Nord-Aurdal kommune skal oppleve et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel, dannelse og læring. Det er nulltoleranse for krenkelser av og fra alle som er tilknyttet virksomhetene. For å nå målsettinger må blant annet disse reglene følges:

- Alle skal være høflige og hyggelige, vise respekt, hensyn, ansvar og omsorg overfor hverandre.
- Ingen skal utsettes, eller utsette andre (elever og voksne/ansatte) for, fysiske, psykiske, verbale, digitale eller andre krenkelser av noe slag.
- Alle skal ha et trygt og godt læringsmiljø der en viser respekt for undervisningen og alle lærings- og friminuttsaktiviteter.
- Alle skal delta i undervisningen slik den er organisert, bidra til å holde arbeidsro i timene og følge gjeldende regler i prøve- og undervisningssituasjoner.
- Alle skal gjøre arbeid man er pålagt så godt man kan og levere skolearbeid til avtalt tid, og alle skal ha med og holde skolesakene/nødvendige læremidler i orden.
- Alle skal møte i rett tid/precis på skolen, til undervisning og andre avtaler, se ellers kap. 2.3.2 om skolefravær.
- Alle skal få ha sine egne- og la andres eiendeler være i fred. Så langt det er mulig bør verdier ikke tas med til skolen.
- Det er ikke tillatt å fuske eller forsøke å fuske (herunder også plagiering) på prøver eller innleveringer.
- Alle skal bidra til å holde skolens område rent og ryddig. Alle skal vise respekt for og ta godt vare på skolens bygg, inventar, lærebøker, undervisningsmaterieell og andre eiendeler slik at de ikke utsettes for hærverk og unødig slitasje og forbruk.
- Pengerspill og bruk av medier med aldersgrense over elevens egen alder er ikke tillatt.
- Snøballkasting er kun tillatt mot vedtatte mål/blinker.
- Ingen skal ha med ulovlige og/eller potensielt farlige gjenstander eller våpen på skolens område eller i skoletiden. I tvilstilfeller er det skolen som definerer hva som karakteriseres som farlig eller potensielt farlig.
- Ingen skal være ruset, bruke, oppbevare, omsette eller være i besittelse av tobakk, snus, e-sigaretter, fordampere og e-væske, alkohol, narkotika eller andre rus- og legemidler på skolens område eller arrangementer. Unntatt er nødvendige legemidler foreskrevet av lege og/eller etter avtale med foresatte.
- Det er forbudt med klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet i undervisningen og vurderingssituasjoner, på turer og arrangementer i regi av skolen, i leksehjelp tilbydd av skolen og i SFO. Dette er regulert i [opplæringsloven § 9-7](#).

-
- Skolene i Nord-Aurdal kommune er mobilfrie. Mobiltelefoner eller annet digitalt utstyr som tas med til skolen, skal som hovedregel være avslått i sekken eller leveres inn ved skoledagens start og leveres ut igjen ved skoleslutt. Den enkelte skole har egne utdypende regler for mobilbruk.
 - Skolens datautstyr og internetttilgang skal som hovedregel bare brukes i samband med undervisning og i tråd med avtale om PC som er signert av elev og/eller foresatte. Den enkelte skole kan gjennom eget ordensreglement fastsette særskilte regler for bruk av datautstyr, internett, e-post, spill, video, sosiale medier og digitalt utstyr generelt. NABS og NAUS tar utgangspunkt i [Redd barnas nettvettregler](#) når det gjelder generelt nettvett.
 - Under større prøver skal alt elektronisk utstyr som kan brukes til kommunikasjon, leveres inn, med mindre annet er angitt.
 - Det er bare tillatt å forlate skolen sitt område med skriftlig tillatelse fra kontaktlærer, teamleder eller ledelsen ved skolen.
 - Alle meldinger må leveres i skolens meldingssystem/meldingsbok. Skolen besvarer fortrinnsvis henvendelser i arbeidstiden.
 - Kommunen har utarbeida reglement for skolefri/permisjon for elever utenom skoleferier og fridager. Permisjoner ut over tre dager søkes om på eget skjema. Reglement og søknadsskjema ligger på kommunens hjemmesider.

2.2 Fritak fra opplæringsplikten eller bruk av alternativ opplæringsarena

I helt særskilte tilfeller og der hensynet til eleven tilsier det, kan skolen/kommunen, etter sakkyndig vurdering og skriftlig samtykke fra foreldrene, gjøre vedtak om helt eller delvis fritak for opplæringsplikten, jf. [opplæringsloven § 2-1](#). Dette kan evt. være i samarbeid med helsevesen eller andre faginstanser.

[Utdanningsdirektoratets rundskriv om bruk av alternative opplæringsarenaer](#) kan være til hjelp for å finne alternative, forsvarlige løsninger for opplæringen for eleven. Det skal være hensynet til eleven som er avgjørende for bruk av en alternativ opplæringsarena eller andre avgjørelser der eleven ikke skal delta i ordinær skolehverdag. I vurderingen må det trekkes inn om et opplæringstilbud som innebærer bruk av en alternativ arena er nødvendig for at eleven skal få et forsvarlig utbytte av opplæringen ut fra sin situasjon og om tiltaket for øvrig er til barnets beste, jf. barnekonvensjonen art. 3 nr. 1. Se ellers kommunens egen veileder for skolefravær.

2.3 Tiltak ved brudd på ordensreglementet/sanksjoner

Forskrift om ordensreglement skal være godt kjent for alle som er involvert i skolen; elever og foresatte, medarbeidere og andre samarbeidspartnere som f.eks. PPT, skolehelsetjenesten og barnevern.

Brudd på ordensreglement skal ha tydelige konsekvenser, og skolen skal ha sanksjonsmuligheter og gjøre kjent for elevene og foresatte hvilke tiltak som kan settes i verk ved brudd på ordensreglementet. Sanksjoner som reguleres i forskrift om ordensreglement, vil ha hjemmel i [opplæringsloven § 9A-10](#). Alle sanksjoner skal begrunnes ut i fra ordensreglementet, slik at den som har brutt reglementet, forstår hvilke regler som er brutt og hvorfor skolen må reagere på dette. Sanksjonene skal stå i rimelig

forhold til bruddet på ordensreglene. Tiltak bør komme så nær regelbruddet i tid som mulig. Dersom mulig, skal eleven gis anledning til å gjøre opp for seg.

Brudd på regler som følger av lov eller reglement, kan sanksjoneres etter reglene i dette kapitlet dersom ikke annet er særskilt nevnt.

Som hovedregel skal det bare ilegges sanksjoner som følge av brudd på lov eller reglement. Hvis særskilte grunner tilsier det, kan også andre sanksjoner av mindre inngripende art ilegges. Ved brudd på regler som følge av skolens evt. eget ordensreglement, gjelder det samme.

Ilagte sanksjoner skal overholdes. Ved manglende overholdelse kan det ilegges nye sanksjoner.

Fysisk refsing og annen krenkende behandling må ikke benyttes. Med fysisk refsing siktes det ikke til arbeid i forbindelse med rydding, vask og/eller reparasjoner etter seg selv eller andre.

Kollektiv avstraffelse kan ikke benyttes for handlinger utøvd av enkelte medlemmer av gruppen. Det er viktig å skille mellom avstraffelse og undersøkelse/oppklaring.

2.3.1 Mulige sanksjoner

Skolene i Nord-Aurdal kan benytte følgende sanksjoner mot brudd på ordensreglementet:

- Muntlig irettesettelse.
- Skriftlig irettesettelse/advarsel der foresatte informeres.
- Pålegg om oppgaver for å rette opp skade eleven har påført skolens eiendom eller eiendeler (rydde søppel, vaske gulv, fjerne tagging og lignende).
- Erstatningsansvar i tråd med lov om [skadeerstatning kapittel 1](#).
- Tilstedeværelse på skolen før eller etter skoletid i forbindelse med samtaler med lærer/rektor, og/eller utføring av pålagte oppgaver.
- Inndragning av gjenstander som blir brukt på en farlig eller provoserende måte, og/eller andre gjenstander som ikke skal være med på skolen. Skolen definerer hva som oppleves som farlig eller provoserende i den enkelte situasjon/kontekst. Inndratte gjenstander kan tilbakeleveres til foresatte. Ulovlige gjenstander kan leveres til politiet.
- Når en elev utsetter andre (elever og voksne) for fysiske, psykiske, verbale, digitale eller andre krenkelser av noe slag, eller det oppstår en situasjon som skolen vurderer som truende eller farlig for eleven selv eller andre (elever eller voksne), kan skjermingstiltak være aktuelt. Skolens egen handlingsplan for håndtering av slike situasjoner følges.
- Bortvisning fra klasse/gruppe for resten av timen eller arbeidsperioden avgjør rektor. Rektor kan delegere bortvisning fra timen/arbeidsperioden til den enkelte lærer.
- Bortvisning fra skolen for resten av dagen eller inntil tre dager avgjør rektor. Bortvisning reguleres i [opplæringsloven § 9 A-11](#).
Det er adgang til i særlige tilfeller å flytte en elev til en annen skole, dette reguleres i [opplæringsloven § 9 A-12](#).
- Fusk eller forsøk på fusk (herunder også plagiering) kan få konsekvenser for vurdering i atferd.
- Nedsatt karakter i orden og/eller oppførsel.
- Ved mistanke om rus (bruk, besittelse/oppbevaring eller omsetting), varsles foresatte og politikontakten på skolen. I akutte tilfeller med fare for elevens helse eller liv, må helsepersonell varsles eller tilkalles.

Elev som er ruset på skolen eller der det er mistanke om rus, skjermes fra de andre elevene til foresatte eller andre involverte som f.eks. helse, barnevern og/eller politi henter eleven på skolen. Minimum en voksen er sammen med eleven til han/hun hentes.

-
- Data- og internetbruk som ikke samsvarer med opplæringsformål/innholdet i undervisningen/opplæringen, kan sanksjoneres, jf. nettvettregler som gjelder på skolen og avtale om PC signert av elev og/eller foresatte.
 - Anmeldelse av straffbare forhold til politiet.

I tillegg til de nevnte sanksjonene, har skolene mulighet til å benytte andre sanksjoner som følger av norsk lov eller som er beskrevet i skolenes eventuelle lokale ordensreglementer.

Skolen har utarbeidet egen *handlingsplan for håndtering av akutte, alvorlige eller truende situasjoner*.

2.3.2. Utdypende om skolefravær/ugyldig fravær

Gyldig fravær er i hovedtrekk sykdom, innvilget permisjon eller fravær grunnet forhold eleven ikke rår over. NABS og NAUS har fastsatt retningslinjer for hvordan gyldig fravær skal legitimeres. Foresatte skal melde fra om fravær fortrinnsvis i skolens digitale meldingssystem, alternativt via telefon eller skriftlig melding.

Ugyldig fravær er når eleven har fravær fra skolen uten foresattes viten og samtykke. Ethvert fravær (enkelttimer og dager) regnes som ugyldig inntil skolen har fått beskjed av foresatte om årsaken til fraværet og skolen (vanligvis kontaktlærer) har definert årsaken til fraværet som gyldig.

Elevene har plikt til å møte i rett tid/presis på skolen/i undervisningen og plikt til å delta i undervisningen i den form den er gitt. Ugyldig fravær er brudd på ordensreglementet og skal tillegges vekt når ordenskarakteren fastsettes.

Dersom eleven har ugyldig fravær, eller gjentagende ganger kommer for sent, skal foresatte kontaktes for å få klarlagt årsaken til fraværet eller at eleven kommer for sent, samt at det skal settes i verk tiltak for å sikre at eleven møter på skolen. De tiltakene som iverksettes må ses i sammenheng med årsaken og eventuelt omfang. Videre skal kommunens veileder for oppfølging av skolefravær skal følges.

Barn og unge har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Når det er forsvarlig kan rektor, etter søknad, gi den enkelte elev permisjon i inntil to uker eller 10 virkedager i tråd med [kommunens reglement for permisjoner utenfor skoleferier- og fridager](#). Sammenhengende ugyldig fravær ut over dette er å anse som at eleven er skrevet ut av skolen.

Elevens foresatte må legitimere at barnet får tilsvarende undervisning i annen skole eller ved hjemmeundervisning. Dersom dette ikke skjer, skal skolen forfølge saken.

Fraværet for alle tre årene på ungdomstrinnet påføres avgangsvitnemålet.

2.3.3 Utdypende om utvalgte tiltak

Krenkelser

Det er nulltoleranse for krenkelser av og fra alle som er tilknyttet barne- og ungdomsskolen i Nord-Aurdal kommune. Det vil si at krenkende atferd som for eksempel mobbing, rasistiske og diskriminerende uttalelser eller handlinger, fysiske, psykiske, verbale, digitale eller andre krenkelser, vold eller trusler om vold mot andre (elever og voksne) eller seg selv, ikke aksepteres i grunnskolen i Nord-Aurdal. [Kapittel 9A i opplæringsloven](#), som omhandler elevene sitt skolemiljø, med tilhørende plikter, skal følges opp av skolen. Det samme gjelder lokalt utarbeida retningslinjer for området.

Når en elev utsetter andre (elever og voksne) for fysiske, psykiske, verbale, digitale eller andre krenkelser av noe slag, eller det oppstår en situasjon som skolen vurderer som truende eller farlig for eleven selv eller andre (elever eller voksne), kan skjermingstiltak være aktuelt. Skolens egen handlingsplan for håndtering av slike situasjoner følges.

Elever som utøver krenkelser, kan vises bort fra undervisningen/skolen (se under om bortvisning). Lengden på bortvisningen vil avhenge av elevens alder og situasjonens alvor. Dersom elevens atferd ikke endres etter at tiltak og sanksjoner er forsøkt gjennomført, kan klasse-/skolebytte vurderes midlertidig eller permanent. Skolebytte reguleres i [opplæringsloven § 9 A-12](#).

Bortvisning

Bortvisning er når eleven sendes ut av opplæringen i en kort eller lengre periode. [Opplæringsloven § 9 A-11](#) gir nærmere regler for bortvisning. En elev kan vises bort fra undervisningen dersom han/hun bryter reglementet i alvorlig grad eller flere ganger. Lengden på bortvisningen vil avhenge av elevens alder og situasjonens alvor. Elever på 1.-7.trinn kan vises bort fra undervisningen for enkelttimer eller for resten av dagen. Elever på 8.-10.trinn kan vises bort fra skolen i inntil tre dager.

Før skolen gjør vedtak om bortvisning, skal en ha vurdert andre tiltak. Øvrig forutsetning er at foreldre blir varslet før det iverksettes bortvisning for resten av dagen eller hele dager. Hvis foreldre ikke kan varsles eller ta vare på barnet, plikter skolen å ivareta tilsynet ut den ordinære skoletiden.

Ulovlig/farlige gjenstander

På skolens område eller arrangementer er det ikke lov å medbringe ulovlige gjenstander, eller gjenstander som kan benyttes til å utøve skade på seg selv eller andre eller gjenstander som brukes på en farlig eller provoserende måte. Skolen definerer selv i hvert enkelt tilfelle om den regner en evt. gjenstand som farlig og om den anser bruken av gjenstanden som provoserende og/eller farlig. Gjenstandene kan beslaglegges av skolen. Ulovlige gjenstander overleveres politiet. Andre beslaglagte gjenstander overleveres til elevens foresatte etter skoletid.

Hærverk/ødeleggelse

Skolen skal reagere dersom elever ødelegger andre elevers eller ansattes eiendeler. Elever som utøver hærverk, kan pålegges å rydde opp etter seg/utbedre skader som er forvoldt når oppryddingen består i arbeid eleven har forutsetninger for å klare, og arbeidet står i rimelig forhold til overtredelsen.

Ved hærverk vil eleven og/eller foresatte bli holdt erstatningsansvarlig (jfr. kapittel 1 i [skadeerstatningsloven](#)). Det samme gjelder ved tap eller ødeleggelse av skolebøker og annet utstyr. Eleven/ foresatte kan gis anledning til å utbedre skadene selv dersom dette anses hensiktsmessig.

I saker som skolen vurderer som alvorlige, kan skolen politianmelde etter at elev og foresatte er orientert.

Mobiltelefon og annet elektronisk utstyr

Skolene i Nord-Aurdal er mobilfrie. Mobiltelefoner eller annet digitalt utstyr som tas med til skolen, skal som hovedregel være avslått i sekken eller leveres inn ved skoledagens start og leveres ut igjen ved skoleslutt. Den enkelte skole kan ha egne utdypende regler for mobilbruk.

Dersom elevene bryter reglene for bruk av utstyret, skal utstyret beslaglegges for resten av dagen. Ved gjentatte brudd på reglene, skal utstyret beslaglegges og overleveres til foresatte.

Data- og Internettbruk/sosiale medier

Skolens data- og internetttilgang skal som hovedregel bare brukes i undervisningsøyemed og etter avtale med lærere eller andre medarbeidere. Dette gjelder også bruken av e-post. Data- og internettbruk som ikke er i samsvar med opplæringsformål/innholdet i undervisningen/opplæringen, kan sanksjoneres, jf. avtale om PC signert av elev og/eller foresatte.

Denne regelen er ikke til hinder for at skolens internetttilgang kan være tilgjengelig for elever utenom den organiserte undervisningen.

Skolene har eget IKT-reglement og elev/foresatte signerer avtale om bruk/lån av skolens PC.

Elever som bryter nettvettreglene og/eller reglene for bruk av datautstyr og internettbruk/sosiale medier, kan utestenges for bruk av skolens datautstyr for en periode, og i alvorlige tilfeller/ved lovbrudd varsles politiet etter at elev og foresatte er orientert.

Fusk

Det er fusk å kommunisere med andre i prøvesituasjoner og til eksamen, dersom ikke annet er angitt. Fusk eller forsøk på fusk (herunder også plagiering) er ikke tillatt og kan få konsekvenser for vurdering i atferd. Eleven skal varsles skriftlig dersom han/hun står i fare for dette, slik at eleven har mulighet til å forbedre karakteren.

Dersom eleven har fusket i en prøvesituasjon, vil prøven kunne bli annullert.

Det er viktig å være oppmerksom på at det kan være ulike regler for hva som er fusk på prøver underveis i skoleåret, og hva som er fusk til eksamen. Det er svært alvorlig å fuske til eksamen.

Konsekvensene av fusk eller forsøk på fusk ved eksamen er

- At eleven får eksamen i faget annullert
- At eleven mister standpunktkarakteren i faget

For fusk eller forsøk på fusk på eksamen, vises det ellers til gjeldende sentralt/nasjonalt eksamensreglement.

Rusmidler, tobakk og snus

Det er ikke tillatt å være ruset, bruke, oppbevare, omsette eller være i besittelse av tobakk/e-sigaretter, snus, alkohol, narkotika eller andre rus- og/eller legemidler på skolens område eller arrangementer. Jf. regler og unntak kap. 2.1.

Skolen skal beslaglegge rusmidlene eller tobakken.

Tobakk og alkohol skal overlates til elevens foresatte. Ulovlige rusmidler skal overlates til politiet, og det overlates til politiet å følge opp elev/hjem i slike tilfeller.

Vurdering i orden og oppførsel

Grunnlaget for vurdering og karakterer i orden og oppførsel er hjemlet i [forskrift til opplæringsloven §§ 3-4 og 3-6](#).

Karakteren i orden og oppførsel skal som hovedprinsipp settes ned ved gjentatte brudd på en eller flere regler i ordensreglement (forskrift eller den enkelte skoles reglement).

I tillegg kan karakteren settes ned ved spesielt grove brudd på reglementet selv om det er snakk om en enkelthendelse.

Dersom det er tvil om en elev på grunn av stort ugyldig fravær eller andre særlige grunner kan få standpunktkarakteren *Nokså god* eller *Lite god* i orden eller oppførsel, skal eleven og foresatte få skriftlig varsel. Varselet skal gis uten ugrunnet opphold, slik at bedret orden eller oppførsel kan oppnås.

2.4 Politianmeldelse og straffbare forhold

Dersom det foreligger mistanke om straffbare forhold, kan rektor be om politiets bistand. Elevenes foresatte skal, dersom det er mulig, varsles muntlig samtidig som politiet anmodes om bistand. Foresatte skal uansett varsles skriftlig om at det er søkt bistand hos politiet.

Straffbare forhold som skjer på skolens område, meldes til politiet av rektor. For mindre alvorlige forhold tar rektor en konkret vurdering av om anmeldelse er hensiktsmessig. Uavhengig av en anmeldelse, må skolen vurdere saken opp mot ordensreglementet og foreslå aktuelle hjelpetiltak der det er nødvendig.

Skade på skolens eiendom vil kunne bli politianmeldt. Rektor kan straks melde fra om forholdet til politiet, og formell politianmeldelse leveres av kommunen i henhold til kommunens delegeringsreglement.

Straffbare forhold mot person anmeldes som hovedregel av den som er utsatt for forholdet – den fornærmede.

2.5 Undersøkelse

Ved skjellig grunn til mistanke om overtredelse av regler knyttet til tyveri, ulovlige/farlige gjenstander eller rusmidler, eller andre straffbare forhold, skal politiet kontaktes for videre etterforskning. Skolen kan undersøke saken, men har ikke anledning til å gjennomføre etterforskningsmessige tiltak (f.eks. ransaking, narkotikatesting eller alkoholtesting), se pkt. 9.7 i [Rundskriv 8-2014](#) fra Utdanningsdirektoratet.

2.6 Nødrett, nødverge og selvtakt

Verken elever eller skolens medarbeidere kan bruke fysisk makt. Bestemmelsene om nødrett, nødverge og selvtakt i [straffelovens §§ 17 -19](#) gir til en viss grad skolens personale mulighet til å bruke fysisk makt for å hindre at elever skader seg selv eller andre, eller skader eiendom.

§ 17 sier følgende: *En handling som ellers ville være straffbar, er lovlig når den blir foretatt for å redde liv, helse, eiendom eller en annen interesse fra en fare for skade som ikke kan avverges på annen rimelig måte, og denne skaderisikoen er langt større enn skaderisikoen ved handlingen.*

Når det i helt spesielle akutte/alvorlige/farlige situasjoner er fare for at en elev kan skade seg selv eller andre, eller eiendom, vil det kunne være nødvendig å stanse eleven fysisk, evt. skjerme eleven fra resten av gruppen for en kortere periode. Eleven skal da ha tilsyn av minst en voksen. Når et slikt tiltak blir satt i verk, skal en straks melde fra til rektor og til foresatte. Rektor må føre opplysningene om slike tiltak, og om årsaken til de, i elevmappen til den enkelte elev.

Nødrett/nødverge kan f.eks. være å stoppe slåsskamp eller beskytte seg selv eller andre mot truende og voldelige elever. Medarbeidere har i enkelte situasjoner ikke bare en rett, men også en plikt til å gripe inn i truende situasjoner overfor elever eller voksne. Skolens ansatte har en plikt til å ha omsorg for elevene. I tillegg har de ansatte plikt til å gripe inn mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering dersom det er mulig, jf. opplæringsloven § 9 A-4. En slik plikt vil ikke oppstå dersom inngripen medfører fare for den ansattes egen helse, jf. Rundskriv Udir 8- 2014 om ordensreglement- pkt. 9.7.

2.7 Erstatning

I tillegg til å bli ilagt sanksjoner etter reglementet beskrevet her, kan eleven bli erstatningsansvarlig etter erstatningsrettslige regler. Foresatte kan bli erstatningsansvarlige for skade voldt forsettlig eller uaktsomt av deres barn med inntil 5.000,- for hver enkelt skadevolding, jf. [skadeserstatningsloven § 1-2](#).

3 SAKSBEHANDLINGSREGLER VED SANKSJONER

Skolen, som forvaltningsorgan, forholder seg til de generelle saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven. Enkeltvedtak behandles i tråd med [forvaltningslovens bestemmelser, kapittel III-VI](#).

- Før det blir tatt en avgjørelse om sanksjonering, f.eks. om bortvisning, skal eleven ha fått mulighet til å forklare seg muntlig overfor den som skal ta avgjørelsen, jf. [opplæringsloven § 9A](#).
- De mest alvorlige sanksjonene for brudd på ordensreglementet vil være så bestemmende for elevens rettigheter eller plikter at det må fattes enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2, noe som krever skriftlighet, begrunnelse og klagerett. Statsforvalteren vil være klageinstans.
- I avgjørelsen av om det dreier seg om et enkeltvedtak eller ikke, er det sentralt å vurdere hvor inngripende tiltaket eller sanksjonen er. Rektors bortvisning av en elev i tre dager fra skolen vil kreve et enkeltvedtak, mens bortvisning av en elev for opptil to klokke timer ikke skal regnes som et enkeltvedtak (jf. rundskriv Udir- 8 -2017).
- Elevens foresatte skal varsles før vedtak treffes og gis mulighet til å uttale seg innen en nærmere angitt frist, som regel gis forhåndsvarsling skriftlig.
Om en sanksjon ikke regnes som et enkeltvedtak, vurderer skolen å gi informasjon til foreldre/foresatte om hendelse og reaksjon som evt. har blitt brukt.

3.1 Eksempler på sanksjoner der enkeltvedtak skal benyttes

Bortvisning ut over to klokke timer

Elever på 8.-10. trinn kan vises bort fra undervisningen i inntil tre dager, og elever på 1.-7. trinn kan vises bort fra undervisningen for enkelttimer eller for resten av dagen, jf. opplæringsloven § 9A-11.

Rektor, eller den som fungerer i rektors fravær, vedtar bortvisning etter å ha rådført seg med lærerne til eleven. Rektor står fritt til å delegere denne myndigheten til en, flere eller alle lærerne ved skolen. Rektor skal varsles før vedtak fattes. Før det blir gjort vedtak, skal eleven ha fått mulighet til å forklare seg muntlig og en skal ha vurdert andre tiltak.

Elevens foresatte skal varsles før bortvisning iverksettes for resten av dagen på 1.-7. trinn, og før bortvisning for hele dager på 8.-10. trinn.

Skolebytte

Det er adgang til å flytte en elev til en annen skole i særlige tilfeller, dette reguleres i [opplæringsloven § 9 A-12](#). Dette er en selvstendig hjemmel, som kan benyttes uavhengig av om skolebytte er nevnt i ordensreglementet eller ikke. En elev kan altså overføres til en annen skole f.eks. som et tiltak for å ivareta andre elevers rett til et godt skolemiljø etter kapittel 9 A, uten at dette står som en sanksjon i ordensreglementet.

Når det er nødvendig, kan eleven flyttes til en skole utenfor kommunen, men ikke slik at eleven må flyttes ut av hjemmet eller om daglig skoleskiss ikke er forsvarlig, jf. opplæringsloven § 9 A-12.

Før det blir gjort vedtak om å flytte en elev, skal skolen ha vurdert og/eller prøvd andre tiltak.

Foresatte til eleven skal varsles om at skolebytte vurderes og gis mulighet til å uttale seg innen en nærmere angitt tidsfrist.

Vedtak om overflytting til annen skole fattes av kommunedirektøren, og ikke av rektor ved den enkelte skole.

3.2 Trygt og godt skolemiljø

Aktivitetsplikten etter [opplæringsloven § 9A-4](#) beskriver skolens medarbeidere og rektors ansvar for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø. Aktivitetsplikten beskriver bl.a. plikten til å *følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak*.

Dersom en elev eller foresatt ber om tiltak som gjelder det psykososiale skolemiljøet, deriblant tiltak mot krenkende adferd som mobbing, diskriminering, vold eller trakassering, skal skolen snarest mulig behandle saken etter reglene i opplæringslovens kapittel 9A.

3.3 Saksbehandling ved avgjørelser/sanksjoner der det *ikke* fattes enkeltvedtak

- Skolen plikter å påse at saken er så godt opplyst som mulig, og avgjørelsen skal treffes på et grunnlag som er forsvarlig etter sakens art og karakter.
- Eleven skal, så vidt mulig, varsles og forelegges relevante opplysninger i saken med mulighet til å uttale seg før avgjørelsen treffes. I alvorligere saker skal foresatte, så vidt mulig, kontaktes. Varselet kan gis muntlig, men ved avgjørelser av særlig betydning bør begrunnelsen gis skriftlig.
- Avgjørelsen skal begrunnes. Begrunnelsen skal gis samtidig med underretning om avgjørelsen til eleven, med mindre særskilte forhold vanskeliggjør dette. Begrunnelsen kan gis muntlig, men ved avgjørelser av særlig betydning bør begrunnelsen gis skriftlig.
- Skolen redegjør skriftlig for de sanksjoner eller tiltak de iverksetter, jf. skolens dokumentasjonsplikt for hva de gjør for å oppfylle aktivitetsplikten- opplæringsloven § 9 A-4.

4 IKRAFTTREDELSE

Forskrift om ordensreglement trer i kraft fra og med 30.08.2021.

Reglementet for orden og oppførsel, både herværende kommunal forskrift og den enkelte skoles evt. eget utfyllende reglement, gjøres kjent for elever, foresatte og medarbeidere hvert år ved skoleårets begynnelse. Dette ansvaret påhviler hver enkelt skole. Reglementet blir sendt ut digitalt årlig til foresatte. Reglementet skal til enhver tid være tilgjengelig på skolens/kommunens nettsider.

5 VEDLEGG

5.1 Skriftlig varsel om nedsatt karakter i orden og oppførsel

Karakteren i orden og oppførsel skal som hovedprinsipp settes ned ved gjentatte brudd på en eller flere regler i ordensreglement (forskrift eller den enkelte skoles reglement). I tillegg kan karakteren settes ned ved spesielt grove brudd på reglementet selv om det er snakk om en enkelthendelse.

Dersom det er tvil om en elev på grunn av stort ugyldig fravær eller andre særlige grunner kan få standpunktkarakteren *Nokså god* eller *Lite god* i orden eller oppførsel, skal eleven og foresatte få skriftlig varsel. Varselet skal gis uten ugrunnet opphold, slik at bedret orden eller oppførsel kan oppnås.

Her er mal for slik varslings;

Varsel nedsatt orden og oppførsel.pdf

5.2 Skriftlig varsel om at skolen har søkt om politiets bistand

Dersom det foreligger mistanke om straffbare forhold, kan rektor be om politiets bistand. Elevenes foresatte skal, dersom det er mulig, varsles muntlig samtidig som politiet anmodes om bistand. Foresatte skal uansett varsles skriftlig om at det er søkt om politiets bistand.

Her er mal for slik varslings;

Varsel om at skolen har søkt politiets bistand.pdf

Adresse: Nord-Aurdal kommune,
Boks 143, 2901 Fagernes.
Mail: nak@nord-aurdal.kommune.no
Tlf.: 61 35 90 00

Foto: Katrine Kammerud